ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 29, No 1 (1978)

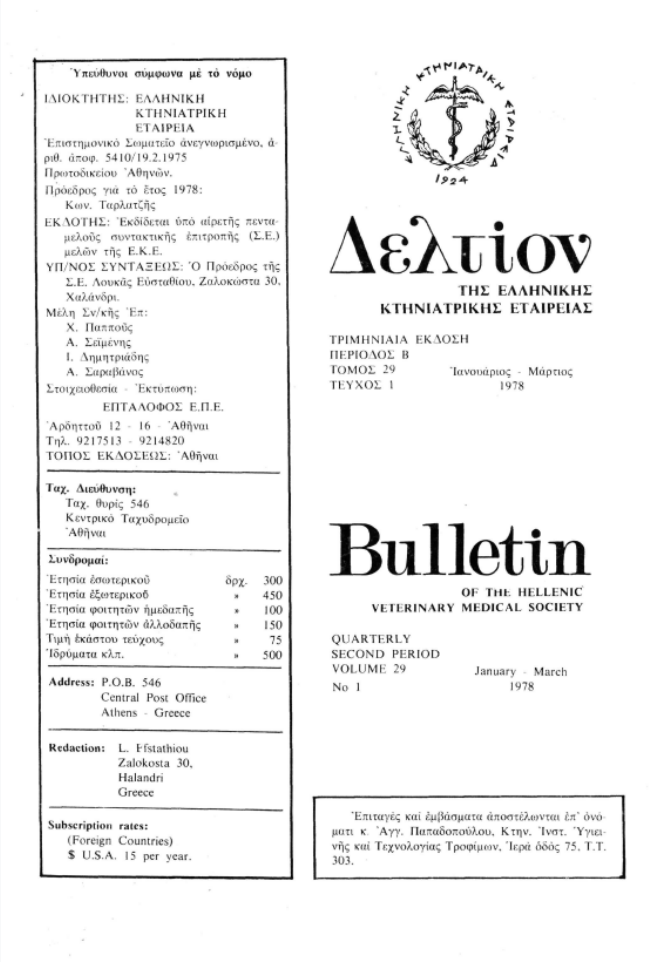

Υπεύθυνοι σύμφωνα μέ τό νόμο

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Ἐπιστημονικό Σωματεῖο ἀνεγνωρισμένο, ἀριθ. ἀποφ. 5410/19.2.1975 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.
Πρόεδρος γιά τό ἔτος 1978: Κων. Ταρλατζῆς
ΕΚΔΟΤΗΣ: Ἐκδίδεται ὑπό αἱρετῆς πενταμελοῦς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς (Σ.Ε.) μελῶν τῆς Ε.Κ.Ε.
ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ὁ Πρόεδρος τῆς Σ.Ε. Λουκᾶς Εὐσταθίου, Ζαλοκώστα 30, Χαλάνδρι.
Μέλη Συν/κῆς Ἐπ:
Χ. Παπποῦς
Α. Σᾶμένης
Ι. Δημητριάδης
Α. Σαρεβάνος
Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Ε.Π.Ε.
Ἀρδηττοῦ 12 - 16 - Ἀθῆναι
Τηλ. 9217513 - 9214820
ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Ἀθῆναι

Ταχ. Διεύθυνση:
Ταχ. θυρίς 546
Κεντρικό Ταχυδρομεῖο
Ἀθῆναι

Συνδρομαί:

Ἐτησία ἐσωτερικοῦ	δρχ.	300
Ἐτησία ἐξωτερικοῦ	»	450
Ἐτησία φοιτητῶν ἡμεδαπῆς	»	100
Ἐτησία φοιτητῶν ἀλλοδαπῆς	»	150
Τιμή ἑκάστου τεύχους	»	75
Ἱδρύματα κλπ.	»	500

Address: P.O.B. 546
Central Post Office
Athens - Greece

Redaction: L. Efstathiou
Zalokosta 30,
Halandri
Greece

Subscription rates:
(Foreign Countries)
$ U.S.A. 15 per year.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ 1924

Δελτίον
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
ΤΟΜΟΣ 29 Ἰανουάριος - Μάρτιος
ΤΕΥΧΟΣ 1 1978

Bulletin
OF THE HELLENIC VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
SECOND PERIOD
VOLUME 29 January - March
No 1 1978

Ἐπιταγές καί ἐμβάσματα ἀποστέλλονται ἐπ' ὀνόματι κ. Ἀγγ. Παπαδοπούλου, Κτην. Ἰνστ. Ὑγιεινῆς καί Τεχνολογίας Τροφίμων, Ἱερά ὁδός 75, Τ.Τ. 303.

Έπιζωοτολογία τής ύδατιδώσεως - έχινοκοκκιάσεως στην 'Ελλάδα

ΜΙΧ. ΒΑΣΑΛΟΣ

doi: 10.12681/jhvms.21334

Copyright © 2019, ΜΙΧ. ΒΑΣΑΛΟΣ

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0.

To cite this article:

ΒΑΣΑΛΟΣ Μ. (2019). Έπιζωοτολογία τής ύδατιδώσεως - έχινοκοκκιάσεως στην 'Ελλάδα. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, *29*(1), 53–57. https://doi.org/10.12681/jhvms.21334

https://epublishing.ekt.gr | **e-Publisher:** EKT | **Downloaded at:** 25/01/2026 01:20:59

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ
MISCELLANEOUS

ΕΠΙΖΩΟΤΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΔΑΤΙΔΩΣΕΩΣ–ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΙΑΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ὑπὸ
ΜΙΧ. ΒΑΣΑΛΟΥ

1. Ἀπὸ τὰ ἐπίσημα στατιστικὰ στοιχεῖα καὶ τὰ ἀποτελέσματα διαφόρων ἐρευνητικῶν ἐργασιῶν προκύπτει ὅτι ἡ ὑδατίδωση τῶν μηρυκαστικῶν καὶ ἡ ἐχινοκοκκίαση τῶν σκύλων στὴν Ἑλλάδα, συνθέτουν ἕνα ἰδιαίτερο ἐπιδημιολογικὸ καὶ ἐπιζωοτολογικὸ πρόβλημα μὲ σοβαρότατες ἐπιπτώσεις πάνω στὴ δημόσια ὑγεία καὶ τὴ κτηνοτροφικὴ παραγωγή. 1.200 - 1.400 ἄτομα χειρουργοῦνται κάθε χρόνο γιὰ ὑδατίδωση καὶ σὲ 400 ἑκατομμύρια δρχ ἢ 10 ἑκατομμύρια δολλάρια ὑπολογίζεται ἡ προκαλούμενη ἀπὸ τὴν ὑδατίδωση τῶν μηρυκαστικῶν καὶ χοίρων οἰκονομικὴ ζημιὰ στὴν κτηνοτροφία.
2. Λαβαίνοντας ὑπ' ὄψη μας τὸ βιολογικὸ κύκλο τοῦ παρασίτου, τὴ σύνθεση τῆς ἑλληνικῆς πανίδας καὶ τὴ μορφὴ τῆς κνηνοτροφίας μας, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι δυνατοὶ (potentiel) ξενιστὲς τῆς ταινίας E. granulosus στὴν Ἑλλάδα, ἱκανοὶ νὰ διαδραματίσουν κάποιο ρόλο στὴν διαιώνιση καὶ τὴν ἐξέλιξή της μέσα στὴ φύση, εἶναι τὰ μηρυκαστικὰ καὶ ὁ χοῖρος γιὰ τὴν κυστικὴ μορφὴ τοῦ παρασίτου καὶ ὁ σκῦλος μαζὺ μὲ τὰ ἄγρια κυνιδῆ, λύκο καὶ τσακάλι, γιὰ τὴν ἐνήλικη μορφή του, ἐκείνη δηλαδὴ τῆς ὥριμης ταινίας.
3. Ἀπὸ τὴν ἀνάλυση τῶν ὑπαρχόντων στατιστικῶν στοιχείων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐρευνητικῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐργασιῶν προκύπτει ὅτι τὸ ποσοστὸ προσβολῆς τῶν ἐνδιαμέσων καὶ τῶν τελικῶν ξενιστῶν τοῦ E. granulosus ἀπὸ τὴν κυστικὴ ἢ ἐνήλικη μορφή του ἔχει ὡς ἀκολούθως:

(1). Ἀπὸ Ὑδατίδωση (ἐνδιάμεσοι ξενιστὲς)

α. Βοοειδῆ

–ἡλικίας 4 ἕως 24 μηνῶν	1,18%
–ἡλικίας 2 ἕως 3 ἐτῶν	7,38%
–Ἐνήλικες ἀγελάδες βουστασίων	24,73%
–Ἐνήλικα ἐλευθέρας βοσκήσεως	48,87%

β. Πρόβατα

–ἡλικίας 3 ἕως 12 μηνῶν	1,54%

–ἡλικίας 1 ἕως 2 ἐτῶν 12.21%
–ἡλικίας ἄνω τῶν 2 ἐτῶν 60,89%
γ. Αἶγες
–ἡλικίας 3 ἕως 12 μηνῶν 0,62%
–ἡλικίας 1 ἕως 2 ἐτῶν 1,09%
–ἡλικίας ἄνω τῶν 2 ἐτῶν 10,3%
δ. Χοῖροι
–ἡλικίας ἄνω τῶν 4 μηνῶν 1,38%

(2). Ἀπὸ Ἐχινοκοκκίαση (τελικοὶ ξενιστὲς)
α. Σκύλοι (ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδας)
–Κυνηγητικοὶ 19.2%
–Φύλακες 26.9%
–Ποιμενικοὶ 50,4%
β. Ἄγρια κυνιδῆ (λύκος - τσακάλι)
Δὲν ὑπάρχουν στοιχεῖα

4. Ἀπὸ τὰ εἴδη τῶν ἐνδιαμέσων καὶ τελικῶν ξενιστῶν τοῦ E. granulosus ποὺ ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὸ ποσοστὸ μολύνσεώς τους ἀπὸ τὴ μία ἢ τὴν ἄλλη μορφὴ τοῦ παρασίτου, ἀπὸ τὴ συχνότητα τῆς ὑδατιδώσεως στὸν ἄνθρωπο, ἀπὸ τὶς μεταξὺ τῶν ἐνδιαμέσων καὶ τῶν τελικῶν ξενιστῶν σχέσεις μέσα στὸ φυσικὸ καὶ οἰκιστικὸ περιβάλλον καὶ ἀπὸ τὶς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου μὲ τοὺς τελικοὺς ξενιστὲς τοῦ παρασίτου, γίνεται φανερό, ὅτι στὴν Ἑλλάδα ἡ ἐξέλιξη τοῦ E. granulosus ἀκολουθεῖ μέσα στὴ φύση δύο ἀλληλοπαρεμβαλλόμενους ἐπιδημιολογικοὺς κύκλους.
Ἕνα ἀγροτικὸ ἢ ποιμενικὸ καὶ ἕνα συνανθρωπικό.
Στὸν πρῶτο, ὁ σκύλος καὶ τὰ ἄγρια κυνιδῆ, ἀλλὰ κυρίως ὁ ποιμενικὸς σκύλος, ἐναλλάσσονται μὲ τὰ μικρὰ μηρυκαστικὰ καὶ προπαντὸς τὸ πρόβατο. Τὰ βοοειδῆ καὶ οἱ χοῖροι ἀποτελοῦν στὴ πράξη ἁπλοὺς δέκτες τῆς ἐχινοκοκκικῆς μολύνσεως καὶ δὲν συμμετέχουν οὐσιαστικὰ στὴν ὁλοκλήρωση τοῦ βιολογικοῦ κύκλου τοῦ παρασίτου.
Στὸν δεύτερο ἐναλλάσσονται πάντοτε ὁ ποιμενικὸς σκύλος καὶ τὰ μικρὰ μηρυκαστικά, μὲ σύγχρονη ὅμως παρεμβολὴ τῶν οἰκοφυλάκων καὶ κυνηγητικῶν σκύλων ποὺ μολυνόμενοι, γίνονται μὲ τὴ σειρά τους ἡ κύρια πηγὴ μολύνσεως τοῦ ἀνθρώπου. Στὸ κύκλο αὐτὸ ἡ μόλυνση τῶν οἰκοφυλάκων καὶ κυνηγητικῶν σκύλων ὁδηγεῖ συνήθως σὲ ἕνα εἶδος cul de sac γιὰ τὴ βιολογικὴ ἐξέλιξη τοῦ E. granulosus ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἁπλὸς δέκτης τῆς ἐχινοκοκκικῆς μολύνσεως, μὲ τὴ μόλυνση τοῦ ὁποίου διακόπτεται ὁ βιολογικὸς κύκλος τοῦ παρασίτου. Οἱ οἰκοφύλακες καὶ κυνηγητικοὶ σκύλοι διαδραματίζουν δευτερεύοντα ρόλο σὰν πηγὲς μολύνσεως τῶν αἰγοπροβάτων καὶ κυρίως τῶν ποιμενικῶν.

5. Πηγὲς μολύνσεως τῶν τελικῶν ξενιστῶν τοῦ E. granulosus στὴν Ἑλλάδα εἶναι: (1). Τὰ φέροντα ὑδατίδες κύστεις σπλάχνα τῶν ἐνδιαμέσων ξενιστῶν τοῦ παρασίτου ποὺ σφάζονται σὲ χώρους μὴ ἐλεγχόμενους ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες ἢ σὲ μικρὰ σφαγεῖα στὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὴ ἡ εἴσοδος μέσα σ' αὐτὰ τῶν ἀδεσπότων ἢ μὴ ἐπιτηρουμένων ἐπαρκῶς σκύλων

τῆς κοινότητος ἤ ποὺ στεροῦνται καταλλήλων βόθρων γιὰ τὴν ἀπόρριψη τῶν κατασχομένων λόγῳ ὑδατιδώσεως ὀργάνων καὶ δὲν εἶναι ἐξοπλισμένα μὲ ἀποτεφρωτικοὺς κλιβάνους γιὰ τὴν ἀποτέφρωση αὐτῶν τῶν ὀργάνων. Ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῶν ζώων ποὺ σφάζονται στὰ ποιμνιοστάσια μολύνονται οἱ ποιμενικοὶ σκύλοι. Ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῶν ζώων ποὺ σφάζονται στὶς αὐλὲς τῶν σπιτιῶν ἤ στοὺς δρόμους τῶν χωριῶν μολύνονται οἱ οἰκοφύλακες, οἱ κυνηγετικοὶ καὶ οἱ ἀδέσποτοι σκύλοι τῶν κοινοτήτων καὶ οἰκισμῶν ποὺ διενεργεῖται ἔτσι ἡ σφαγὴ τῶν ζώων. Ἀπὸ τὰ κατασχόμενα καὶ μὴ ἀκινδυνοποιούμενα σπλάχνα τῶν ζώων ποὺ σφάζονται σὲ ἀκατάλληλα σφαγεῖα, μολύνονται οἱ περιφερόμενοι γύρω ἀπὸ αὐτὰ σκύλοι τῆς κοινότητος καὶ στὶς ὀρεινὲς καὶ ἡμιορεινὲς περιοχὲς τὰ τσακάλια ποὺ πλησιάζουν τὰ σφαγεῖα ὅταν αὐτὰ βρίσκονται στὶς παρυφὲς τοῦ οἰκισμοῦ. (2). Τὰ μὴ ἐνταφιαζόμενα πτώματα τῶν προσβλημένων ἀπὸ ὑδατίδωση ζώων, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν αἰτία τοῦ θανάτου τους. Ἀπὸ αὐτὰ μολύνονται οἱ ποιμενικοὶ σκύλοι, οἱ ἀδέσποτοι σκύλοι τῆς ὑπαίθρου καὶ τὰ ἄγρια κυνιδῆ, λύκοι καὶ τσακάλια, ὅπου ὑπάρχουν. (3). Τὰ πρόβατα ποὺ ἁρπάζουν καὶ σκωτώνουν οἱ λύκοι καὶ (4). Τὰ σπλάχνα ποὺ δὲν ἐπιθεωροῦνται μὲ προσοχὴ ἀπὸ τοὺς κρεοσκόπους. Στὴ περίπτωση αὐτὴ τὶς μικροῦ συνήθως μεγέθους ὑδατίδες κύστεις τὶς ἀνακαλύπτει ἤ ὁ κρεοπώλης ἤ ἡ οἰκοκυρὰ ποὺ ἤ θὰ τὶς δώσουν στὸ σκύλο τοῦ μαγαζιοῦ ἤ τοῦ σπιτιοῦ ἤ θὰ τὶς πετάξουν στὸ κάδο τῶν ἀπορριμμάτων γιὰ νὰ καταλήξουν τελικὰ στοὺς σκύλους ποὺ περιφέρονται γύρω ἀπὸ τοὺς χώρους ποὺ αὐτὰ συγκεντρώνονται.

6. Στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν σήμερα 400 μικρὰ καὶ μεγάλα σφαγεῖα, ἐλεγχόμενα ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Στὰ 300 τουλάχιστον ἀπὸ αὐτά, οἱ συνθῆκες κρεοσκοπικοῦ ἐλέγχου εἶναι ἀπόλυτα ἱκανοποιητικές, ὑπάρχουν κατάλληλοι βόθροι ἤ ἀποτεφρωτικοὶ κλίβανοι, καὶ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ εἴσοδος σ' αὐτὰ σκύλων. Στὰ σφαγεῖα αὐτὰ σφάζεται τὸ 90% τῶν κρεοσκοπουμένων ζώων. Στὰ ὑπόλοιπα 100 πρέπει νὰ βελτιωθεῖ ἡ περίφραξή τους, νὰ κατασκευασθοῦν κατάλληλοι βόθροι καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν ἀποτεφρωτικοὶ κλίβανοι.
Στὰ ἐλεγχόμενα ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες σφαγεῖα, σφάζεται τὸ σύνολο σχεδὸν τῶν σφαζομένων στὴν Ἑλλάδα βοοειδῶν καὶ χοίρων, τὸ 75% τῶν ἐνηλίκων αἰγοπροβάτων καὶ τὸ 50% τῶν ἀμνοεριφίων. Ἔτσι ἀπὸ τὰ σφαζόμενα ζῶα δὲν ἐλέγχονται γιὰ ὑδατίδωση περίπου 140.000 ἐνήλικα πρόβατα, 70.000 ἐνήλικες αἶγες, 1.500.000 ἀμνοὶ καὶ 60.000 ἐρίφια ἀπὸ τὰ ὁποῖα φέρουν ὑδατίδες κύστεις 80.000 ἐνήλικα πρόβατα, 7.000 ἐνήλικες αἶγες, 20.000 ἀμνοὶ καὶ 3.000 ἐρίφια.

7. Δὲν ὑπάρχουν στοιχεῖα γιὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν ζώων καὶ ἰδιαίτερα τῶν προβάτων ποὺ ψοφοῦν καὶ δὲν ἐνταφιάζονται. Δὲν ὑπάρχουν ἐπίσης στοιχεῖα γιὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν προβάτων ποὺ κάθε χρόνο κατασπαράσσονται ἀπὸ τοὺς λύκους καὶ τοῦ ποσοστοῦ τῶν περιπτώσεων ποὺ οἱ ὑδατίδες κύστεις δὲν ἀνακαλύπτονται κατὰ τὸν κρεοσκοπικὸ ἔλεγχο, ἀλλὰ ποὺ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ μικρό.

8. Πηγὲς μολύνσεως τῶν ἐνδιαμέσων ξενιστῶν τοῦ E. granulosus στὴν Ἑλλάδα καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἐπιδημιολογικὰ δὲν εἶναι ἕνας πραγματικὸς ἐνδιάμεσος ξενιστής, ἀλλὰ ἕνας δέκτης τῆς ἐχινοκοκκικῆς μολύνσεως, εἶναι ἀπόλυτα ἐξακριβωμένα ὁ σκύλος καὶ, μὲ ἄγνωστο ὅμως ποσοστὸ συμμετοχῆς, τὰ ἄγρια κυνιδῆ λύκος καὶ τσακάλι. Σήμερα στὴν Ἑλλάδα πρέπει νὰ ὑπάρχουν μολυσμένοι ἀπὸ τὴν ταινία E. granulosus 65.000 ποιμενικοὶ σκύλοι, 65.000 οἰκοφύλακες σκύλοι, 20.000 κυνηγητικοὶ σκύλοι καὶ 30.000 τουλάχιστον ἀπὸ τὶς 50.000 τῶν ἀδεσπότων.
Ἀπὸ αὐτοὺς οἱ ποιμενικοὶ σκύλοι, ὅπως καὶ τὰ ἄγρια κυνιδῆ ἀποτελοῦν τὴ κύρια πηγὴ μολύνσεως τῶν ποιμενικῶν προβάτων καὶ αἰγῶν, ἐνῶ οἱ σκύλοι τῶν ἄλλων κατηγοριῶν εἶναι οἱ πηγὲς μολύνσεως τῶν ἄλλων ἐνδιαμέσων ξενιστῶν καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

9. Ἀπὸ τὴν ἐπισήμανση τῶν τελικῶν καὶ ἐνδιαμέσων ξενιστῶν τοῦ E. granulosus ποὺ συμμετέχουν ἐνεργὰ στοὺς ἐπιδημιολογικοὺς κύκλους ποὺ ἀκολουθεῖ μέσα στὴ φύση ἡ ἐξέλιξη τοῦ παρασίτου στὴν Ἑλλάδα, προκύπτει ὅτι οἱ συνθῆκες ποὺ ἐπιτρέπουν αὐτὴ τὴν ἐξέλιξη εἶναι οἱ ἑξῆς:
(1). Ἡ σφαγὴ 2.310.000 αἰγοπροβάτων ἀπὸ τὰ ὁποῖα 110.000 πρέπει νὰ εἶναι προσβλημένα ἀπὸ ὑδατίδωση, σὲ χώρους ποὺ δὲν ἀσκεῖται κρεοσκοπικὸς ἢ τουλάχιστον γιὰ ὑδατίδωση ἔλεγχος, τῶν σφαγίων.
(2). Ὁ μὴ ἐνταφιασμὸς τῶν πτωμάτων τῶν ζώων, καὶ ἰδίως τῶν προβάτων, ποὺ ψοφοῦν ἀπὸ μιὰ ὁποιαδήποτε αἰτία.
(3). Οἱ ἐλλείψεις ὡρισμένων σφαγείων σὲ ὅτι ἀφορᾶ τὴ περίφραξη, τοὺς βόθρους καὶ τὸν ἐξοπλισμό τους μὲ ἀποτεφρωτικοὺς κλιβάνους.
(4). Ἡ ἐπιφανειακὴ σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις ἐπιθεώρηση τῶν σπλάχνων τῶν σφαζομένων ζώων.
(5). Ἡ ὕπαρξη μεγάλου ἀριθμοῦ ἀδεσπότων σκύλων.
(6). Ὁ δυσανάλογα μεγάλος ἀριθμός, σὲ σχέση μὲ τὶς πραγματικὲς ἀνάγκες, τῶν οἰκοφυλάκων καὶ ποιμενικῶν σκύλων ποὺ διατηροῦνται ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν χωριῶν καὶ τοὺς ποιμένες.
(7). Ἡ χωρὶς ἔλεγχο περιφορὰ τῶν σκύλων στοὺς δρόμους τῶν χωριῶν καὶ τῶν πόλεων.
(8). Ἡ συνήθεια ποὺ ἐπικρατεῖ νὰ μὴ θανατώνονται μὲ εὐθανασία τὰ ἀνεπιθύμητα σκυλιά, ἀλλὰ νὰ ἐγκαταλείπονται ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτῆτες τους στοὺς δρόμους.
(9). Ἡ ἔλλειψη κτηνιατρικοῦ ὑγειονομικοῦ ἐλέγχου πάνω στοὺς σκύλους τῶν χωριῶν.
(10). Ἡ ἄγνοια τῶν κτηνοτρόφων ὡς πρὸς τὶς ζημιὲς ποὺ ὑφίστανται ἐξ αἰτίας τῆς ὑδατιδώσεως.
(11). Ἡ ἄγνοια τοῦ πληθυσμοῦ γενικὰ ὡς πρὸς τὰ μέτρα ποὺ πρέπει νὰ λαβαίνει γιὰ τὴν προστασία του ἀπὸ τὸν ἐχινόκοκκο καὶ
(12). Ἡ μὴ σωστὴ ἀξιολόγηση τῶν προερχομένων ἀπὸ τὸν ἐχινόκοκκο κινδύνων, ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους γιὰ τὴ προστασία τῆς δημοσίας ὑγείας καὶ τῆς κτηνοτροφίας παράγοντες.

10. Γιὰ νὰ ἔχει ἐλπίδες ἐπιτυχίας μιὰ προσπάθεια καταπολεμήσεως τοῦ ἐχινο-

κόκκου ἢ καὶ ἐκριζώσεώς του ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, θὰ πρέπει σὰν στόχο της νὰ ἔχει τὴν ἀλλαγὴ αὐτῶν τῶν συνθηκῶν ποὺ εὐνοοῦν τὴν ἐπιβίωση τοῦ παρασίτου καὶ τὴν διάδοση τῆς ὑδατιδώσεως μεταξὺ τῶν παραγωγικῶν μας ζώων καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς ἔχει σὰν στόχο του τὸ πρόγραμμα καταπολεμήσεως τοῦ ἐχινικόκκου ποὺ ἔχει ἐκπονήσει ἡ Ὑπηρεσία Κτηνιατρικῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ποὺ θὰ ἀρχίζει νὰ ἐφαρμόζεται αὐτὸ τὸ χρόνο.

Ἀναλύσεις ἐργασιῶν

Abstracts

OMEL'JANENKO, V.A., NAJDENSKIJ M.S. : Dejstvie Akustiche - Skogo fona na organizm pticy. (Ἡ ἐπίδραση τοῦ θορύβου στὸν ὀργανισμὸ τῶν ὀρνίθων). Veterinarinarija Moskva (1976) 8,36 - 39.

Οἱ ἐρευνητὲς κατώρθωσαν νὰ ἐξακριβώσουν σὲ 25 ὄρνιθες ὠοτοκίας ἡλικίας 12 - 14 μηνῶν, μὲ τὴν βοήθεια ἠλεκτρονικῶν διαγνωστικῶν μεθόδων καὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν παραμέτρων παραγωγῆς, τὴν ἀντίδραση τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ὀρνίθων στὶς διάφορες ἐπιδράσεις τοῦ θορύβου. Σὲ 5 σειρὲς πειραμάτων ἐχρησιμοποίησαν ἀκουστικοὺς ἐρεθισμοὺς μεταξὺ 50 - 100 dB καὶ 0,5 - 10 KHZ (μερικὲς φορὲς καὶ περισσότερο), καθὼς καὶ «ἐλαφρὰ μουσικὴ» μὲ 70 dB. Διαπίστωσαν ὅτι, ἡ ἐπίδραση τοῦ θορύβου τῆς τάξεως τῶν 70 dB καὶ 0,5 - 2KHZ καθὼς καὶ ἡ ἐλαφρὰ μουσικὴ διέγειραν τὴν φυσιολογικὴ κατάσταση τῶν ὀρνίθων, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν αὔξηση τοῦ σωματικοῦ τους βάρους καθὼς καὶ τῆς ὠοπαραγωγῆς κατὰ 2 - 3% καὶ 40 - 50% ἀντιστοίχως. Ἀντίθετα μιὰ αὔξηση τῆς συχνότητας κατὰ 2 - 5 KHZ, μὲ ἀμετάβλητη τὴν ἔνταση προκάλεσε πτώση τῆς παραγωγικότητας τῶν ὀρνίθων.

Ἀρνητικὴ ἐπίδραση στὴν φυσιολογικὴ κατάσταση τοῦ ὀργανισμοῦ, μὲ πτώση τῆς ὠοπαραγωγῆς κατὰ 33 - 50%, εἶχε ὁ θόρυβος τῆς τάξεως τῶν 90 - 100 dB μὲ συχνότητα 0,5 - 2 KHZ. Θόρυβος ὁποιασδήποτε ἐντάσεως, ἀλλὰ συχνότητας ἄνω τῶν 10 KHZ, κεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀκουστικῆς ἱκανότητας τῶν ὀρνίθων.

Σημαντικὴ ἐπαλήθευση τῶν ἀποτελεσμάτων μπόρεσε νὰ γίνει κάτω ἀπὸ συνθῆκες παραγωγῆς.

Ε. Παπαδόπουλος

G. G. ALTON, LOIS M. JONES, D.E. PIETZ. La brucellose - Technigues de laboratoire (Βρουκέλλωση - Ἐργαστηριακὲς Τεχνικές): Organisation mondiale de la santé, 1975 (Série de monographies No 55, Deuxième édition), 177 σελίδες, τιμὴ 35 Fr.S.